

قانون تسری فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارمندان سازمان دامپزشکی کشور و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور
مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹

مقدمه

طرح «تسری فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارکنان سازمان دامپزشکی کشور و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور» را عده‌ای از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با عنوان «طرح تسری قانون فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارمندان دامپزشکی کشور» به مجلس تقدیم کردند. در مقدمه‌ی توجیهی این طرح، ضرورت ارائه‌ی این طرح به صورت زیر تبیین شده است: «نظر به سختی کار در سازمان دامپزشکی و ارتباط و تماس با دام و طیور که دائم در ابتلاء با بیماری‌های مشترک حیوانی با انسان‌ها می‌باشند از یک طرف و از سوی دیگر سرکشی و تردد در خارج از شهرها و مناطق غیربرخوردار محل نگهداری و پرورش دام و طیور و محرومیت از تسهیلات شهری و آلودگی محیط کار ایجاب می‌نماید به منظور حفظ و نگهداری نیروهای این سازمان از مزایای خاص سازمان‌های مشابه برخوردار باشند. لذا این طرح با تقاضای یک فوریت تقدیم می‌شود تا در مسیر مراحل تصویب قرار گیرد.»

یک فوریت این طرح، در جلسه‌ی علنی مجلس شورای اسلامی به تصویب نرسید و برای بررسی به صورت عادی در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۴ به کمیسیون اجتماعی به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. کمیسیون مزبور پس از بحث و بررسی مفاد طرح پیشنهادی، نهایتاً آن را در جلسه ۱۳۹۰/۴/۲۸ با اصلاح عنوان طرح به «طرح تسری فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارکنان سازمان دامپزشکی کشور و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور» و همچنین اصلاحاتی در مواد طرح به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد. مجلس نیز در تاریخ ۱۳۹۱/۱/۲۷، مصوبه‌ی مزبور را با اصلاحاتی تصویب و برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل ۹۴ قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۵۴۵/۳۷۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲ به شورای نگهبان ارسال کرد. شورای نگهبان پس از بررسی مصوبه‌ی مزبور در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۲/۵ خود، با اعلام مغایرت مفاد این مصوبه با اصل ۷۵ قانون اساسی،

نظر خود را طی نامه‌ی شماره ۹۱/۳۰/۴۶۴۵۴ مورخ ۱۳۹۱/۲/۵ به مجلس اعلام کرد. کمیسیون اجتماعی مجلس برای رفع ایراد شورای نگهبان با تشکیل جلسه در ۱۳۹۱/۲/۱۷ اصلاحات لازم را در مصوبه انجام داد که در جلسه علنی مجلس مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۹ به تصویب نمایندگان رسید و مفاد آن طی نامه‌ی شماره ۵۴۵/۷۶۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲۳ به شورای نگهبان ارسال شد. پس از وصول مصوبه به شورای نگهبان، این شورا در جلسه ۱۳۹۱/۲/۲۷ پس از بررسی مصوبه، نظر خود مبنی بر مغایرت نداشتن آن با موازین شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۱/۳۰/۴۶۷۵۱ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲۷ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

*****

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱/۱/۲۷ (مرحله نخست)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۲/۵

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون، فوق‌العاده خاص موضوع «قانون فوق العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران مصوب ۱۳۹۰/۲/۴» به کارمندان سازمان دامپزشکی کشور مطابق جدول قانون مذکور و کارمندان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مطابق جدول ذیل تسری می‌یابد. تبصره- اعتبار مورد نیاز جهت پرداخت فوق‌العاده خاص موضوع این قانون به کارمندان سازمان دامپزشکی کشور از محل ردیف درآمدی ماده (۱۴) قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۴ و به کارمندان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور برای سال جاری از محل صرفه‌جویی‌ها و با استفاده از اختیارات و مجوزهای قانونی خود، با بهره‌گیری از منابع حاصله از فروش اموال و املاک مازاد بر نیاز سازمان پس از واریز به حساب خزانه، تأمین و پس از آن در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی می‌شود.

دیدگاه مغایرت

ماده واحده، فوق‌العاده خاص را برای کارمندان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور برقرار نموده است که این امر به معنای ایجاد هزینه جدید برای دولت است. از آنجا که مصوبه مذکور، در قالب طرح از سوی نمایندگان مجلس ارائه شده است، طبق اصل ۷۵ قانون اساسی باید محل تأمین اعتبار هزینه‌های ناشی از اجرای آن معلوم شود. در تبصره این ماده واحده، «محل صرفه‌جویی‌ها و منابع حاصله از فروش اموال و املاک مازاد بر نیاز سازمان» برای جبران این هزینه‌ها معرفی شده است، ولی با توجه به اینکه اولاً صرفه‌جویی لزوماً قابل تحقق نیست و نمی‌توان آن را محلی برای جبران افزایش هزینه‌های ناشی از اجرای این مصوبه لحاظ نمود و ثانیاً

منابع حاصل از فروش اموال و املاک مازاد بر نیاز سازمان نیز تنها برای یکبار قابل تحقق است و نمی‌توان به عنوان یک منبع دائمی آن را محسوب کرد، لذا این مصوبه در خصوص سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی است. اما در خصوص فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان دامپزشکی کشور، با عنایت به اینکه محل تعیین شده برای تأمین هزینه‌ی اجرای فوق‌العاده خاص کارمندان این سازمان، ردیف درآمدی دائمی است، اشکال مزبور برای این سازمان وجود ندارد.

نظر شورای نگهبان

مصوبه در خصوص سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن معلوم نگردیده، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

*****

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱/۲/۱۹ (مرحله دوم)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۲/۲۷

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون فوق‌العاده خاص موضوع «قانون فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران مصوب ۱۳۹۰/۲/۴» به کارمندان سازمان دامپزشکی کشور مطابق جدول قانون مذکور و کارمندان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مطابق جدول ذیل تسری می‌یابد.

تبصره- اعتبار مورد نیاز جهت پرداخت فوق‌العاده خاص موضوع این قانون به کارمندان سازمان دامپزشکی کشور از محل ردیف درآمدی ماده (۱۴) قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۴ و به کارمندان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور برای سال جاری از محل درآمدهای موضوع بند (ه) ماده (۲) قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان‌ها به سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶ و ماده (۹۸) آیین‌نامه اجرایی آن و نیز صرفه‌جویی‌ها و با استفاده از اختیارات و مجوزهای قانونی خود، با بهره‌گیری از منابع حاصله از فروش اموال و املاک مازاد بر نیاز سازمان پس از واریز به حساب خزانه تأمین و پس از آن در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی می‌شود.

دیدگاه مغایرت

مجلس شورای اسلامی برای رفع ایراد سابق شورا مبنی بر مغایرت ماده واحده با اصل ۷۵ قانون اساسی، محل درآمدی دیگری را تحت عنوان «موضوع بند (ه) ماده (۲) قانون تبدیل شورای

سرپرستی زندان‌ها به سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی» برای تأمین هزینه‌ی فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور پیش‌بینی کرده است. اما از آنجا که موضوع بند (ه) ماده (۲) قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان‌ها به سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، مربوط به برنامه‌ریزی جهت اشتغال زندانیان است که این امر منجر به کسب درآمد برای این سازمان نمی‌شود و یا اگر منجر به کسب درآمد شود، مقدار آن کفاف هزینه‌های اجرای این مصوبه را نمی‌دهد؛ لذا همچنان بار مالی اجرای این مصوبه تأمین نشده است و مغایرت این مصوبه با اصل ۷۵ قانون اساسی پابرجا است.

دیدگاه عدم مغایرت

طبق درآمدهای موضوع بند (ه) ماده (۲) قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان‌ها به سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶ و ماده (۹۸) آیین‌نامه اجرایی آن، یکی از وظایف سازمان زندان‌ها، «برنامه‌ریزی جهت اشتغال زندانیان داوطلب کار با استفاده از امکانات سازمان و نیز سرمایه‌های دولتی، بانک‌ها، تعاونی‌ها، بخش خصوصی و تلاش در جهت خودکفایی زندان‌ها» می‌باشد. از آنجا که به فرد زندانی کمتر از عرف جامعه، دستمزد پرداخت می‌شود، مابه‌التفاوت عرف و مبلغ پرداختی، درآمدی برای سازمان محسوب می‌شود. این درآمدها، جزء درآمد عمومی دولت در بودجه منظور نشده و حدود ۷۰ میلیارد تخمین زده می‌شود؛ در حالی که هزینه اجرای این طرح کمتر از آن و حدود ۳۰ میلیارد است. لذا بار مالی ناشی از هزینه اجرای این مصوبه با این درآمد پیش‌بینی شده در مصوبه تأمین شده است. علاوه بر این، درآمد پیش‌بینی شده این نقطه قوت را نیز دارد که برخلاف درآمد پیش‌بینی شده برای سازمان پزشکی قانونی، ناشی از افزایش تعرفه نیست، بلکه ناشی از درآمد حاصل از اشتغال زندانیان است. ضمن آنکه نماینده دولت در کمیسیون تخصصی مجلس نیز در خصوص این محل درآمدی، مخالفتی نکرده است. بر این اساس، ایراد سابق شورا در خصوص مغایرت مصوبه با اصل ۷۵ برطرف شده و این ماده مغایرتی با قانون اساسی ندارد.

نظر شورای نگهبان

ماده مزبور، مغایرتی با موازین شرع و قانون اساسی ندارد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس در خصوص طرح تسری فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارمندان سازمان دامپزشکی کشور و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، با توجه به اصلاح به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.